

רבי אביגדור ענטפערט...

שאלות פונעם המון עם אין אלע ענינים פון יהדות, השקפה, עצות, און נאך, וואס זענען געענטפערט געווארן דורך

הגה"צ חסימא דיהודאי, הרב
רבי אביגדור מיללער זצ"ל

ביי די בארימטע ליל שישי שיעורים

ביי תפארת
חסימא דיהודאי
זצ"ל

ענטפער:

פראגע

**פארוואס איז אהרן הכהן
נישט אומגעברענגט
געווארן אזוי ווי די אנדערע
אידן וואס האבן געמאכט
דעם עגל? איז ער נישט
געווען דער וואס האט גורם
געווען דעם עגל?**

ווייכער מענטש – ער איז געווען א מענטש פון שלום.

בדרך אגב, ווען אהרן איז נפטר געווארן שטייט אין פסוק אז דער גאנצער פאלק האט אים באוויינט דרייסיג טעג. ווען משה איז נפטר געווארן שטייט אויך אז דער פאלק האט געוויינט דרייסיג טעג – אבער דא שטייט נישט דער **גאנצער** פאלק. קוקט אינעם חומש וועט איר זען. ביי משה שטייט "ויבכו בני ישראל", אבער ביי אהרן שטייט "כל בני ישראל". ווייל הגם משה רבינו איז געווען דער גרויסער אויסלייזער פון כלל ישראל, אבער זיי האבן נישט אזוי שטארק געוויינט נאך אים ווייל ער איז געווען שטרענג. אויף אהרן האט **יעדער** געוויינט. פון דעם זענען מיר אז מענטשן שעצן מער א מענטש וואס איז אביסל לייכטער. ס'איז א פאקט.

אהרן האט נישט געוואלט מאכן צופיל פראבלעמען, האט ער עס פרובירט אפצושטיפן. צום ערשט ווען ער האט געהערט אז די מענטשן פארלאנגען אן עגל, האט ער געטראכט "איך וועל זיי הייסן ביישטייערן געלט." דאס איז נישט קיין שלעכטע עצה, אגב. אויב עמיצער קומט אויף מיט א ווילדע געדאנק, זאג נישט סתם "ניין". זאג, "אקעי – וועסטו געבן די געלט דערפאר?" געווענליך וועט דערמיט קומען צו אן ענדע די גאנצע פלאן... דעריבער האט אהרן געזאגט "למי הזהב?" האט עמיצער די געלט דערפאר? "התפרקו" לאדנט עס אפ. לאמיר זען די געלט.

אבער למעשה האט זיך אויסגעשטעלט אז פאר שלעכטע זאכן זענען זיי געווען צו ענטזיאזאטיש און זיי זענען געקומען צו לויפן. האט אהרן געזאגט "הג לך מחר" – לאמיר אנהייבן מארגן. ער האט עס אפגעשטיפט. אבער צומארגנס איז עס ארויס פון קאנטראל און אפאר טויזנט פון די ערב רב האבן איבערגענומען די זאך אין די הענט.

ווען א גר אדער בעל תשובה קומט אריין צום אידישן פאלק, דארף ער וויסן אז ער דארף זיין א **נאכפאלגער** – ער דארף הערן און פאלגן. אבער צומאל קומט א בעל תשובה און ער נעמט איבער די זאך. גלייך וויל ער אויסלערנען די אלט-געזעסענע אידן וויאזוי צו זיין עכטע אידן! ער ווייטט בעסער! וואס טוט ער? ער גייט נאך די ביישפילן וואס ער האט געזען אין די גויאישע וועלט אדער אין די פרייע וועלט. עס פאסירט אמאל.

דא איז א מענטש וואס קומט שוין ענדליך אין שול. פאר לאנגע יארן האט ער נישט אריינגעטרעטן אין שול, און ענדליך באשליסט ער זיך אנצושליסן אינעם שול. ער קומט אריין און זאגט "דאס פלאץ איז טויט. מיר דארפן אריינברענגען אביסל לעבהאפט דא!" איז די ערשטע זאך זאגט ער "לאמיר אויפטרייבן געלט – א נאכט פאר די חברה משניות, א נאכט פון שטערנס." ס'איז אן אמת'ע מעשה! ער האט אויספלאגט "א נאכט פון שטערנס", און אלע זענען געקומען אין א גרויסן זאל צו העלפן די חברה משניות. און זיי אלע זיצן מיט יארמולקעס, געוויסע אידן מיט בערד און אלע קוקן. און ווער קומט ארויפצאנצן אויפ'ן פלאטפארמע? איך קען אייך נישט איבערזאגן. אויף א פינטערע פלאן! פאר די חברה משניות! ווייל דער מענטש האט זיך

געהאט זיינע געדאנקען וויאזוי אריינצוברענגען א לעבנהאפט אין אידישקייט.

און במילא, אט די גרים, זיי ווייסן וויאזוי אריינצולייגן חיות אין די צערעמאניעס. זיי ווייסן וואס צו טון פון ווען זיי זענען געווען מצריים. מען טאנצט און זיי ווייסן וויאזוי צו טאנצן. און אזוי "יקומו לשחק" – זיי האבן זיך אויפגעשטעלט טאנצן און מאכן פרייליך. ס'איז ארויס פון קאנטראל.

ווען אהרן האט עס געזען, האט ער געוואוסט אז ס'איז זייער שלעכט; ער האט געוואוסט אז ס'איז צרות. אבער ס'איז שוין געווען צו שפעט. און דערפאר איז אהרן באשולדיגט געווארן. ער איז באשולדיגט געווארן פאר'ן זיין צו מילד; אבער זיין כונה איז געווען גוט. ער האט גארנישט געמאכט. און דערפאר איז אהרן זיכער נישט אומגעברענגט געווארן, ווייל אויף קיין שום וועג האט אהרן נישט געהאט קיין חלק דערין. (#30)

ענטשפער:

אויב ער איז א פלאמבער און ער דארף אריינגיין ארבעטן זאל ער פרעגן א שאלה. חוץ דעם איז נישט קיין שום שאלה אז מען טאר נישט אריינגיין, ווייל א רעפארם טעמפל איז ערגער ווי א קירכע. ס'איז נישט קיין שאלה אז ס'איז ערגער ווי א קירכע ווייל א רעפארם טעמפל איז א פלאץ פון כפירה. דער ראב"י אין אן אפענער כופר. ער גלייבט נישט אין השי"ת. ער זאגט, "יא, איך גלייב אין א ג-ט; אבער נישט אז ער רעדט צו איינעם, נישט אז ער טוט עפעס; ער מישט זיך נישט אריין אין קיינעמ'ס געשעפטן." אין אנדערע ווערטער, ער עקזיסטירט נישט. פאר ביזנעס-צוועקן האט ער אים נאך אויף זיין "לעדערהעד", אבער דאס אלעס. דאס איז נישט וואס איך זאג. דער רמב"ם זאגט אז א כופר, א מין, איז ערגער ווי אן עובד עבודה זרה; דאס מיינט אז א רעפארם טעמפל איז די ערגסטע. די זעלבע איז מיט דער-ארבעטער-רינג פלאץ; ס'איז ערגער ווי א קירכע ווייל ס'איז א פלאץ פון כופרים. די זעלבע איז מפא"י און מפא"ם פלעצער אין ארץ ישראל אדער די לעבאר-ציוניסטן פלעצער דא. אלע לעבאר-ציונים זענען דורך און דורך כופרים גמורים.

און אויב מיר גייען נאך דעם מהלך דאן איז א קאלעדזש פונקט די זעלבע זאך. א קאלעדזש איז א הויפטקווארטיר פון כפירה. איז אויב איר וועט פרעגן, "איז מותר צו גיין אין א קאלעדזש בלויז ארויסצודערווישן א דיפלאמע פון זיי; ס'איז דא א דיפלאמע דארט אויפ'ן טיש און איר ווילט עס באקומען. מען קען נישט סתם אריינגיין עס גנב'ענען, מ'דארף דארט זיצן און ארבעטן אביסל. איז מותר צו גיין און באקומען א דיפלאמע?" גייט צו אן אדם גדול און בעט א היתר. איך פסק'ען נישט קיין שאלות. (#135)

ענטשפער:

די גמרא רעדט וועגן די נרות שבת. עס זאגט אונז אז אויב מען איז נזהר מיט צינדן די שבת-ליכט, ווערט מען באליינט מיט קינדער תלמידי חכמים.

די ליכט וואס מען צינד פאר שבת איז פאר'ן כבוד פון שבת. און שבת איז דער יסוד היסודות – דער פונדאמענט פון אלע פונדאמענטן. בריאת העולם יש מאין – אז דער אויבערשטער האט באשאפן די וועלט פון גארנישט איז דער סאמע וויכטיגסטער יסוד. "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם" – אויפ'ן באפעל פון השי"ת איז אלעס אריינגעקומען אין עקזיסטענץ. דאס איז וואס שבת קומט אונז דערציילן.

ווען מען צינד די שבת-ליכט עפנט מען דעם אפצייכענונג פון אט דעם געוואלדיגן יסוד. דאס איז וויאזוי דער גרויסער טאג פון פיערן דעם אויבערשטנס בריאה הייבט זיך אן. און דערפאר, טוט מען דערמיט אויך באלייכטן די מוחות פון די גאנצע משפחה. עס ברענגט אן אור, א ליכט, אין די מחשבות פון די משפחה. דער געדאנק אז הקב"ה איז דער יסוד פון די גאנצע הויז; אז די גאנצע בריאה איז גארנישט חוץ זיין רצון, איז די סאמע וויכטיגסטע פון אלע זאכן וואס דארף לייכטן אין אונזער מת. דעריבער אויב מען טוט דאס, אויב מען צינד אן די ליכט וויל מען וועל דערלייכטן די מוחות פון די קינדער, וועט מען טאקע זוכה זיין צו האבן קינדער וואס באלייכטן די וועלט מיט זייערע כאראקטער. דער אויבערשטער זאגט, "דאס איז די נר! אויב דו פארשפרייטסט ליכטיגקייט, וועל איך דיר געבן ליכטיגקייט". דאס איז די סיבה פארוואס ס'איז אזוי וויכטיג. (E-211#)

פראגע

איז מותר פאר א איד אריינצוגיין אין א רעפארם טעמפל?

פראגע

די גמרא (שבת כ"ב, ב) זאגט "הרגיל בנר הויין ליה בני תלמידי חכמים" – אז אויב א מענטש צינד לעכט וועט ער האבן קינדער תלמידי חכמים. וואס מיינט עס? וואס איז דער קשר?

אין אלע ספרים געשעפטן!

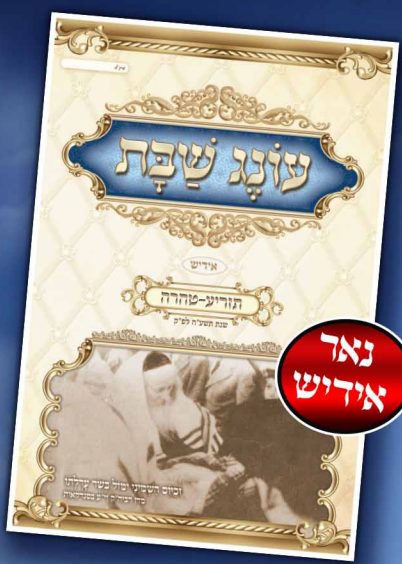
אידיש!

הונדערטער פראגעס און ענטפערס

אין אלע תחומי החיים לויט די ריינע תורה השקפה
צוזאמגענומען אין איין באנד

פאר גרעסערע באשטעלונגען, האלסעיל און מוסדות התורה, דופט: 845-625-2973

שדייבט אייך איין צו באקומען די הערליכע גליונות קונטרסים וועבענטליך אויף אימעיל

\$1
א וואך
מועדים \$3

ברילאנטענע און אייגנארטיגע גליונות קונטרסים, היימיש און געשמאק

זיך איינצושרייבן רופט מערכת להתענג: 845-662-2782

אדער שיקט אן אימעיל צו Subscribe@Lehisaneg.com

באשיינט אייער שמה, שבת התוועדות

- סידורים

- חומשים

- זמירות

- גליונות

קאסטום לויט אייער געשמאק

צו באשטעלן רופט:

מערבית להתענג 845-662-2782

אדער שיקט אן אימעיל צו Lehisaneg@Lehisaneg.com

די דאזיגע גליון ערשיינט וועכנטליך אין די הערליכע קונטרסים
עונג שבת/גוט שבת ש"ע" מערכת להתענג

צו באקומען די קונטרסים אויף אימעיל פאר בלוז \$1 א וואך קליקט אויפן פאלגענדע לינק

<http://goo.gl/forms/S8Ozcj4K1>

אדער שיקט אן אימעיל צו Subscribe@Lehisaneg.com

(אויף אנזער אימעיל ליסטע ווי אויך אויף לדעת, ערשיינט די גליון מיט צוויי וואכן אפגערוקט)

כל טוב